



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 460/2017-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou Michal Mrva – advokátska kancelária, s. r. o., Nevádzová 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Mgr. Michal Mrva, PhD., LL.M., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 K 15/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 K 15/2009 p o r u š e n é b o l o .

2. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDACTED] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 551,19 € (slovom päťstopät'desiatjeden eur a devätnásť centov), ktorú je Okresný súd

Bratislava I p o v i n ý vyplatit' na účet spoločnosti Michal Mrva – advokátska kancelária, s. r. o., Nevädzová 5, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 460/2017-10 z 25. júla 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 K 15/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že:

«(...) Uznesením zo dňa 13. 7. 2009 vo veci sp. zn. 3K/15/2009 vyhlásil okresný súd Bratislava I na majetok sťažovateľa konkurz. Predmetný konkurz bol otvorený ako tzv. „malý konkurz.“ Konkurz prebiehal bez problémov, pričom konkurzná správkyňa [REDAKOVANÉ] v rámci konkurzu speňažila všetok majetok sťažovateľa a pomerne uspokojila jeho veriteľov. Po splnení konečného rozvrhu výťažku, vydal Okresný súd Bratislava I dňa 12. 10. 2011 vo veci sp. zn. 3K/15/2009 uznesenie, ktoré bolo dňa 27. 10. 2011 zverejnené v Obchodnom vestníku SR, a ktorým súd po splnení konečného rozvrhu výťažku zrušil konkurz vedený voči osobe sťažovateľa ako voči úpadcovi. Toto uznesenie, ktorým bolo konkurzné konanie zastavené nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 11. 2011.

Ešte pred zrušením konkurzu sťažovateľ dňa 24. 8. 2009 podal na Okresný súd Bratislava I návrh na povolenie jeho oddlženia po zrušení konkurzu, a to na základe a podľa § 166 a nasl. zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“).

(...) Je (...) zrejmé, že v prípade, ak sa fyzická osoba, na ktorej majetok bol vyhlásený konkurz (a tento konkurz nebol zrušený preto, že jej majetok nepostačoval ani na úhradu pohľadávok proti podstate), po zrušení tohto konkurzu chce zbaviť svojich dlhov, musí podstúpiť proces oddlžovacieho konania. Ide vlastne o právny nástroj, ktorý má túto osobu uchrániť pred nekonečnými exekúciami, ale zároveň ju má naučiť riadne hospodáriť pod dohľadom správcu. Po zrušení konkurzu totiž veriteľom nič nebráni v tom, aby pokračovali vo vymáhaní svojich nesplatených pohľadávok v exekučných konaniach. Iba ak fyzická osoba vstúpi do oddlžovacieho konania, nie je možné, aby tieto pohľadávky veriteľov boli uspokojované inak ako spôsobom a v rozsahu určenom v zákone č. 7/2005 Z. z. Fyzická osoba totiž nekončí svoju existenciu po zrušení konkurzu ako je to zvyčajne v prípade osôb právnických. Aby táto mohla ďalej riadne hospodáriť a nadobúdať majetok bez hrozby exekúcie, zákon jej prostredníctvom oddlžovacieho konania garantuje po splnení v zákone definovaných podmienok zabezpečenie jej oddlženia.

Aj v prípade sťažovateľa sa tento chcel prostredníctvom oddlžovacieho konania po zrušení konkurzu zbaviť zákonným spôsobom svojich dlhov. Preto ešte počas konkurzného konania podal návrh na povolenie jeho oddlženia po zrušení konkurzu. Ako už bolo vyššie spomenuté, sťažovateľ podal tento návrh ešte dňa 24. 8. 2009.

Po zrušení konkurzu však Okresný súd Bratislava I o tomto návrhu sťažovateľa nerozhodol. Preto sa sťažovateľ dňa 18. 6. 2012 obrátil na predsedkyňu tohto súdu JUDr. Annu Kašajovú so sťažnosťou na prieťahy v konaní a požiadal ju, aby ako predsedkyňa súdu zabezpečila opatrenia na odstránenie prieťahov.(...)

Keďže súd nekonal a nekoná, voči sťažovateľovi sú vedené exekučné konania a sú od neho vymáhané pohľadávky, ktoré mali byť uspokojované v oddlžovacom konaní, ktoré už malo byť v tomto období dávno skončené. Nič z toho sa však nestalo a sťažovateľ je tak v dôsledku nevysvetliteľného nekonania Okresného súdu Bratislava I neustále udržiavaný v stave právnej neistoty a je tiež limitovaný pokiaľ ide o jeho životnú úroveň, ktorú mu Okresný súd Bratislava I bráni zlepšiť.

Sťažovateľ teda využil dostupné prostriedky nápravy, avšak Okresný súd Bratislava I napriek prísľubu jeho predsedkyne zo dňa 2. 7. 2012 v jeho veci do dnešného dňa vôbec nekonal a nekoná. Po tomto vybavení sťažnosti na prieťahy v konaní nedošlo k vydaniu rozhodnutia vo veci samej, a to bez akéhokoľvek relevantného dôvodu.

(...) Zameriavajúc sa na tri základné kritériá pre posudzovanie otázky, či v konaní prišlo k zbytočným prietahom a tým aj porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a to na:

- právnu a faktickú zložitost' veci,
- správanie účastníka konania a
- postup samotného súdu (vid' nález Ústavného súdu SR z 3. mája 2011, sp. zn. III. ÚS 69/2011-25),

sťažovateľ uzatvára, že sa nejedná o vec ani právne a ani fakticky zložitú, sťažovateľ ako navrhovateľ v tomto konaní reaguje na výzvy súdu obratom, nesťažuje a ani žiadnym spôsobom svojim správaním nekomplikuje činnosť súdu. Postup súdu však považuje za postup v rozpore s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Sťažovateľ pri podaní tejto sťažnosti vychádza z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, ktorý už nespočetnekrát judikoval, že základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sťažovateľ má však za to, že Okresný súd Bratislava I nekoná v jeho veci v súlade s týmito imperatívmi. (...)

Sťažovateľ má za to, že postupom Okresného súdu Bratislava I bolo porušené jeho základné ľudské právo v zmysle čl. 48 ods. 2 druhej hlavy siedmeho oddielu Ústavy Slovenskej republiky (...). Sťažovateľovo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, nakoľko súd v období od podania návrhu na povolenie oddĺženia po zrušení konkurzu (a po zrušení konkurzu vedeného voči jeho osobe) riadne nekonal a nekoná a preto nemohlo byť konanie ani doposiaľ právoplatne skončené.

(...) V danom prípade došlo a stále dochádza nekonaním Okresného súdu Bratislava I v predmetnej veci na strane sťažovateľa k vzniku nemajetkovej ujmy, ktorú predbežne vyčísluje na sumu vo výške 12.000 €. Nemajetková ujma sťažovateľa je vyjadrená uvedenou sumou z dôvodu, že už od roku 2011 nemá možnosť zvýšiť si svoju

životnú úroveň, nachádza sa v stave právnej neistoty, sú voči nemu vedené exekučné konania a bez súčinnosti súdu túto situáciu nemôže nijako vyriešiť. Predmetnú sumu tak považuje vo vzťahu k týmto jeho ujším ako aj vo vzťahu k zrejme bezdôvodnej nečinnosti Okresného súdu Bratislava I za primeranú. Túto sumu považuje sťažovateľ za dôvodnú aj s ohľadom na to, že ide o extrémne jednoduchú vec (a to tak právne ako aj fakticky) a súdu v konaní a rozhodnutí o jeho návrhu nič nebránilo a ani nebráni. Ide teda iba o svojvoľné nekonanie zo strany súdu.

(...) Sťažovateľ súhlasí s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky (...) vyslovil tento nález

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3K/15/2009 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3K/15/2009 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 12.000 €, pričom Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť sumu vo výške 12.000 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu k rukám právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 490,57 € na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania, a to okresný súd zastúpený jeho predsedníčkou listom sp. zn. 1 SprV 89/2017 z 21. augusta 2017, ku ktorému bolo pripojené vyjadrenie zákonnej sudkyne, ako aj chronológia úkonov vykonaných v napadnutom konaní a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu zo 14. septembra 2017.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla tieto skutočnosti:

„(...) V úvode môjho vyjadrenia si Vám dovoľujem oznámiť, že netrvám na ústnom prejednaní prijatej sťažnosti a súhlasím s tým, aby (...) ústavný súd upustil od ústneho

pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

So sťažnosťou sťažovateľa, ako aj s Vašou žiadosťou o vyjadrenie sa k veci, som oboznámila zákonnú sudkyňu JUDr. Katarínu Bartalskú, ktorej je namietaná vec sp. zn. 3K/15/2009 v súčasnej dobe pridelená na prejednanie a rozhodnutie. Vyjadrenie zákonnej sudkyne k sťažnosti, ktoré obsahuje aj chronológiu procesných úkonov, ako aj jej stanovisko k otázke prieťahov v súdnom konaní, Vám posielam v prílohe tohto listu.

Záverom si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k názoru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, nepriznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie v plnej výške, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že k predĺženiu konania prispel aj sťažovateľ, ktorý súdu neposkytol všetky údaje potrebné pre rozhodnutie o jeho návrhu a urobil tak až po doručení opakovanej výzvy zo strany súdu.“

3.2 Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní, ako aj nasledujúce relevantné skutočnosti:

«(...) Zákonný sudca má za to, že v danej právnej veci postupoval v súlade s procesnými pravidlami, spis bol doplňovaný procesnými návrhmi účastníkov a správcu, o ktorých súd priebežne rozhodoval (...).

Súd má za, to že zo strany správcu úpadcu bol samotný návrh na zrušenie konkurzu doplňovaný - opravovaný a následne bol úpadca vyzývaný na predloženie dokladov osvedčujúcich jeho aktuálne majetkové pomery a to výzvou z 27.03.2012, 26.11.2012, 02.06.2016, pričom až na výzvu z 02.06.2016 úpadcu odpovedal skutkovo uspokojivo tak, aby súd mohol objektívne posúdiť daný stav a rozhodnúť vo veci.

Sudca sa v tejto veci stal zákonným sudcom ku dňu 09.05.2017 v dôsledku prijatého dodatku k Rozvrhu práce pre tunajší súd na rok 2017. Vo veci konala sudkyňa Okresného súdu Bratislava I. Nemám oprávnenie podávať vyjadrenie k časovým úkonom ako aj ku konkrétnym úkonom svojej predchodkyne v predmetnej právnej veci. Z obsahu súdneho spisu je však zrejmé, že súd konal, úpadca na výzvy súdu nereagoval riadne, správca úpadcu do dnešného dňa neodpovedal na výzvu súdu doručení správcovi 03.12.2012.

Sťažnosť bola podaná 31.03.2016 teda v čase, keď sám úpadca neposkytol súdu potrebné údaje, tie boli zo strany úpadcu až na opätovnú výzvu súdu poskytnuté ako sa uvádza vyššie 08.07.2016.

Zároveň súd uvádza, že od prevzatia spisu súd vykonával procesné úkony tak, že ku dňu doručenia sťažnosti na vyjadrenie zákonnému sudcovi, vo veci bolo rozhodnuté uznesením z 26.07.2017.

K vyššie uvedenému si dovoľím poukázať na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu zo dňa 20.03. 2014, čj. 16Kss 9/2013-91, kde právna veta znie:

„Při hodnocení průtahů v řízeních z hlediska porušení povinnosti soudce a jeho případného kárného provinění (§87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů) kárný senát uznává, že činnost každého soudce má svoje limity a po nikom nelze požadovat, aby se nikoliv krátkodobě, nýbrž trvale, pracovním přepínal, vystavoval se nezvládnutelným stresům a ve prospěch nadstandardního plnění pracovních úkolů dlouhodobě zcela potlačoval svůj soukromý život. Soudce proto nemůže být shledán kárně odpovědným za to, že je dlouhodobě značně vytížen a v důsledku toho prostě není schopen činit všechny potřebné úkony neprodleně tak, jak by odpovídalo potřebám každého jednotlivého řízení a zejména zájmům účastníka na co možná nejrychlejších rozhodnutí ve věci.“

Rovnako chcem uviesť, že za posledného roka a pol mi bolo do mojich súdnych oddelení pomerne prerozdelené spisy po troch sudcoch. S poukazom na uvedené mám za to, že pokiaľ nebude zákonná úprava k neustálemu prerozdeľovaniu vecí a pokiaľ nebude určené, koľko vecí má mať sudca v oddelení nie je možné vyvodzovať zodpovednosť voči sudcom. O tomto smerovaní v konaniach o prietahoch svedčí aj ustálená judikatúra Ústavného súdu SR, kde nedodržanie zákonnej lehoty automaticky neznamená porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 11/00, III. ÚS 336/04, III. ÚS 331/2012.

Na základe vyššie uvedeného súd považuje svoje konanie v danej právnej veci, ako konanie priebežné s vykonávaním mnohých procesných úkonov, avšak tieto nespôsobili prietahy v konaní ako ich namieta sťažovateľ. (...)»

3.3 Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu a zákonnej sudkyne zaujal nasledujúce stanovisko:

«(...) Pokiaľ ide o vyjadrenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21.08.2017, k tomuto sťažovateľ uvádza, že súd žiadnym spôsobom nespochybňuje žiadny zo sťažovateľových argumentov ohľadom toho, že v predmetnom konaní došlo k prietahom.

Okresný súd Bratislava I konštatuje iba to, že sťažovateľ mal sám prispieť k vzniku prietahov v predmetnej veci. Toto tvrdenie Okresného súdu Bratislava I však nie je pravdivé. Je pravdou, že v roku 2012 zaslal Okresný súd Bratislava I sťažovateľovi výzvu na predloženie dokladov osvedčujúcich jeho aktuálne majetkové pomery. Na výzvu sťažovateľ reagoval a poskytol súdu potrebnú súčinnosť. Pokiaľ ide o údajné pochybenie na jeho strane, nie je si ho vedomý. Na výzvu súdu zo dňa 27.03.2012 reagoval a zaslal súdu doklady preukazujúce jeho majetkové pomery. Ak súd nepovažoval sťažovateľovu odpoveď za dostatočnú, mal ho obratom vyzvať na jej doplnenie. Toto sa však nestalo. Súd nič nevykonal a vo veci bol pasívny. Na to sa sťažovateľ dňa 18. 6. 2012 obrátil na predsedkyňu tohto súdu JUDr. Annu Kašajovú so sťažnosťou na prietahy v konaní a požiadal ju, aby ako predsedkyňa súdu zabezpečila opatrenia na odstránenie prietahov.

Na predmetnú sťažnosť na prietahy v konaní odpovedala predsedkyňa súdu listom zo dňa 02.07.2012, v ktorej odpovedi uviedla, že na základe vyjadrenia zákonnej sudkyne, súd o návrhu sťažovateľa „rozhodne v dohľadnej dobe“ a že požiadala zákonnú sudkyňu a jej vyššieho súdneho úradníka, aby vo veci postupovali bez prietahov, s tým, že priebeh konania bude priebežne sledovať až do právoplatného skončenia veci.

Po tomto úkone súd nevykonal vo veci žiadne relevantné úkony smerujúce k ukončeniu veci.

Pokiaľ ide o argumentáciu súdu, že správkyňa súdu neposkytla potrebnú súčinnosť, tento argument nemôže obstať. Súd má voči správcovi legálne nástroje, ktorými ho vie k potrebnej súčinnosti donútiť. Súd ich však nevyužil.

Pokiaľ ide o opakovanú výzvu súdu z roku 2016, táto bola sťažovateľovi zaslaná až potom, čo sťažovateľ inicioval konanie pred Ústavným súdom SR. Je teda viac ako zrejmé, že ak by tak sťažovateľ neučinil, súd by zostal nečinný až doposiaľ. Poukaz na výzvu súdu zaslanú sťažovateľovi v roku 2016 (na ktorú obratom a riadne reagoval) teda nemôže obstať, nakoľko ak by súd konal riadne hneď po zrušení konkurzu, nemusel by vyzývať

sťažovateľa na opätovné dokladovanie jeho majetkových a príjmových pomerov v roku 2016. Súd sa vlastne bráni len tým, že v roku 2016 začal konať v dôsledku toho, že sťažovateľ inicioval konanie pred Ústavným súdom SR. Takáto obrana však nemôže obstáť.

Pokiaľ ide o vyjadrenie zákonnej sudkyne k veci, k tejto sťažovateľ uvádza, že uznáva pracovnú vyťaženosť sudcov SR. Zdá sa mu však neprimerané, aby súd napriek podanej sťažnosti nevykonal vo veci takmer 4 roky žiadny úkon. Poukaz na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR zo dňa 20.03.2014 vo veci sp. zn. 16Kss/9/2013 teda nemôže obstáť. Súd sa predsa nemôže brániť tým, že takmer 4 roky bol tak vyťažovaný, že nemohol vo veci sťažovateľa robiť absolútne nič. V danej veci nejde o nedodržanie zákonnej lehoty (alebo primeranej lehoty), ale o nečinnosť, ktorá je až drzosťou. Súd nekonal napriek sťažnosti sťažovateľa adresovanej k rukám predsedkyne súdu ešte v roku 2012. Nečinnosť v trvaní takmer 4 rokov sa nedá ospravedlniť pracovnou vyťaženosťou zákonného sudcu. Bol by sudca v pozícii sťažovateľa ochotný čakať na spravodlivosť v jeho veci viac ako 5 rokov s tým, že by toleroval pracovnú vyťaženosť svojho kolegu?!?

S ohľadom na vyššie uvedené, sťažovateľ má za to, že postupom Okresného súdu Bratislava I bolo jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov porušené, nakoľko súd v období od podania návrhu na povolenie oddĺženia po zrušení konkurzu (a po zrušení konkurzu vedeného voči jeho osobe) riadne nekonal a nekoná, a preto nemohlo byť konanie ani doposiaľ právoplatne skončené. Sťažovateľ trvá na tom, že poskytnutie náhrady za nemajetkovú ujmu v sume 12.000 Eur predstavuje v danej veci primerané zadosťučinenie, nakoľko tento už od roku 2011 nemá možnosť zvýšiť si svoju životnú úroveň, nachádza sa v stave právnej neistoty, sú voči nemu vedené exekučné konania a bez súčinnosti súdu túto situáciu nemôže nijako vyriešiť. Predmetnú sumu tak považuje vo vzťahu k týmto jeho ujмам, ako aj vo vzťahu k zrejme bezdôvodnej nečinnosti Okresného súdu Bratislava I za primeranú. Túto sumu považuje sťažovateľ za dôvodnú aj s ohľadom na to, že ide o extrémne jednoduchú vec (a to tak právne ako aj fakticky) a súdu v konaní a rozhodnutí o jeho návrhu nič nebránilo a ani nebráni. Ide teda iba o svojvoľné nekonanie zo strany súdu. (...)»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa

s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

5. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledujúci priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 3 K 15/2009:

Dňa 13. mája 2009 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa „na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka“. Dlžníkom bol samotný sťažovateľ. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 3 K 15/2009 a pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Milene Daubnerovej.

Dňa 28. mája 2009 okresný súd opatrením č. 6/2009 poveril ako zastupujúcu sudkyňu JUDr. Stanislavu Bezákovú na konanie a rozhodovanie v predmetnej veci do konca trvania práceneschopnosti sudkyne JUDr. Mileny Daubnerovej.

Dňa 28. mája 2009 okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-56 začal konkurzné konanie voči sťažovateľovi.

Dňa 8. júna 2009 okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-60 ustanovil sťažovateľovi predbežnú správkyňu [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „predbežná správkyňa“) a zároveň jej uložil, aby zistila stav jeho majetku.

Dňa 22. júna 2009 bola okresnému súdu doručená prvá správa predbežnej správkyne o stave zisťovania a zabezpečenia majetku sťažovateľa.

Dňa 1. júla 2009 bola okresnému súdu doručená druhá správa predbežnej správkyne o stave zisťovania a zabezpečenia majetku sťažovateľa.

Dňa 7. júla 2009 bola okresnému súdu doručená správa predbežnej správkyne o zistení majetku sťažovateľa.

Dňa 29. júna 2009 požiadala predbežná správkyňa Geodetický a kartografický ústav Bratislava o zaslanie písomnej informácie (výpis z evidencie nehnuteľnosti) o majetku patriacemu sťažovateľovi.

Dňa 13. júla 2009 okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-71 vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľa a ustanovil predbežnú správkyňu [REDAKOVANÉ] za správkyňu konkurznej podstaty (ďalej aj „správkyňa“).

Dňa 31. júla 2009 bola okresnému súdu doručená prvá správa správkyne o stave zisťovania a zabezpečenia majetku sťažovateľa.

Dňa 20. augusta 2009 bola okresnému súdu doručená druhá správa správkyne o stave zisťovania a zabezpečenia majetku sťažovateľa.

Dňa 24. augusta 2009 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na oddĺženie.

Dňa 7. septembra 2009 bola okresnému súdu doručená tretia správa správkyne o stave zisťovania a zabezpečenia majetku sťažovateľa.

Dňa 30. septembra 2009 bola okresnému súdu doručená štvrtá správa správkyne o stave zisťovania a zabezpečenia majetku sťažovateľa.

Dňa 30. októbra 2009 bola okresnému súdu doručená zápisnica z 1. schôdze veriteľov, ktorá sa konala v uvedený deň o 10.00 h.

Dňa 10. februára 2010 bolo okresnému súdu doručené oznámenie o postúpení pohľadávky a návrh na vstup do konkurzného konania.

Dňa 22. februára 2010 okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-127 povolil vstup nového veriteľa „*Slovenská konsolidačná, a.s.*“ do konkurzného konania namiesto pôvodného veriteľa „*Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky*“.

Dňa 28. októbra 2010 bol okresnému súdu doručený návrh správkyne na zrušenie konkurzu po splnení konečného rozvrhu výťažku.

Dňa 27. januára 2011 bol okresnému súdu doručený mail, ktorým sťažovateľ oznámil zmenu jeho zamestnávateľa a trvalého pobytu.

Dňa 31. januára 2011 bolo okresnému súdu doručené písomné upovedomenie sťažovateľa o zmene jeho zamestnávateľa a trvalého pobytu.

Dňa 19. augusta 2011 bolo okresnému súdu doručené oznámenie správkyne o doplnení a upravení konečného rozvrhu výťažku.

Dňa 3. októbra 2011 bol okresnému súdu doručený návrh správkyne na zrušenie konkurzu po splnení doplneného a upraveného konečného rozvrhu výťažku.

Dňa 12. októbra 2011 okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-194 zrušil konkurz po splnení konečného rozvrhu výťažku.

Dňa 24. novembra 2011 bol okresnému súdu doručený návrh správkyne na odvolanie z jej funkcie.

Dňa 24. novembra 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa, aby súd začal konať vo veci podaného návrhu na oddĺženie.

Dňa 7. decembra 2011 okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-217 odvolal správkyňu z jej funkcie.

Dňa 27. marca 2012 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby mu predložil doklad o aktuálnej výške príjmu spolu s kópiou aktuálnej pracovnej zmluvy.

Dňa 30. apríla 2012 bola doručená okresnému súdu kópia pracovnej zmluvy sťažovateľa, uzatvorená s „[REDAKOVANÉ]“, s.r.o.“ a kópia dohody o vykonaní práce uzatvorená s „[REDAKOVANÉ]“ s.r.o.“.

Dňa 26. novembra 2012 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby uviedol sumu, ktorú je schopný poskytovať správkyňi na uspokojenie jeho záväzkov.

Dňa 26. novembra 2012 okresný súd vyzval bývalú správkyňu [REDAKOVANÉ], aby zaslala vyjadrenie, do akej výšky sa jej javia ako splniteľné peňažné prostriedky poskytované sťažovateľom v rámci skúšobného obdobia.

Dňa 2. júna 2016 okresný súd opätovne vyzval sťažovateľa, aby uviedol sumu, ktorú je schopný poskytovať správkyňi na uspokojenie jeho záväzkov.

Dňa 15. júla 2016 bola predmetná vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Edite Sahánkovej.

Dňa 8. júla 2016 bola okresnému súdu doručená odpoveď sťažovateľa na výzvu, v ktorej uviedol, že je schopný poskytovať správkyňi 100 € mesačne na uspokojenie jeho záväzkov.

Dňa 26. júla 2017 okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-241 rozhodol, že sťažovateľ oddlžuje.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „*na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka*“ vedenom pod sp. zn. 3 K 15/2009 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa (ako navrhovateľa) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

11. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon

ani predsedníčka okresného súdu, ani zákonná sudkyňa vo svojich vyjadreniach nepoukázali na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

12. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci treba poukázať predovšetkým na to, že sťažovateľ nereagoval vždy riadne a včas na výzvy okresného súdu, ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), a tým aj sám prispel k predĺženiu napadnutého konania. Na uvedené správanie sťažovateľa nemohol ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

13. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci. Predovšetkým konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez akýchkoľvek zákonných alebo iných relevantných dôvodov dlhodobo nečinný v období od 26. novembra 2012 do 2. júna 2016.

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas minimálne tri a pol roka okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci a v zásade ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Na „objektívne okolnosti“, a teda na množstvo „vybavovaných“ vecí, na ktoré v danej veci poukázala zákonná sudkyňa, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva

zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálnu kapacitu príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto argumentácia v okolnostiach danej veci s judikátom o disciplinárnej zodpovednosti/nezodpovednosti zákonného sudcu (*„rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu zo dňa 20.03.2014, č.j. 16Kss 9/2013-91“*) je bezpredmetná.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 1.

14. Pretože okresný súd uznesením č. k. 3 K 15/2009-241 rozhodol, že sťažovateľa oddlžuje, ústavný súd nevyhovел návrhu sťažovateľa podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, a o tomto návrhu sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

15. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie vo výške 12 000 €, pretože *„už od roku 2011 nemá možnosť zvýšiť si svoju životnú úroveň, nachádza sa v stave právnej neistoty, sú voči nemu vedené exekučné konania a bez súčinnosti súdu túto situáciu nemôže nijako vyriešiť“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 3 000 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03), ako aj na

určitú nesúčinnosť sťažovateľa v konaní a napokon aj na to, že okresný súd v posudzovanom konaní 26. júla 2017 vo veci už meritórne rozhodol.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 2.

16. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ si uplatnil trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 25. marca 2016 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 14. septembra 2017). Za dva úkony vykonané v roku 2016 patrí odmena v sume dvakrát po 143 € a režijný paušál dvakrát po 8,58 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2017 patrí odmena v sume 147,33 € a režijný paušál 8,84 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 459,33 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 91,86 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 551,19 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

17. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2017